

Sixten Korkman, 5.6.2020

Kommentteja EU-minvan tiedotteeseen

Seuraavassa esitän muutaman kommentin otsikossa mainittuun tiedotteeseen. Liitteenä on lausunto komission elvytysrahastoa koskevasta esityksestä.

EU-minvan tiedote on vaikeasti luettavissa, etenkin kun kannanotoille ei esitetä perusteluja. Tiedotteessa esitettyihin näkemyksiin on kuitenkin vaikea yhtyä. Toki komission ehdotusta mikään jäsenmaa tuskin hyväksyy sellaisenaan, mutta pitäisin sitä kuitenkin tervetulleena ja hyvänä neuvottelujen pohjana. Tiedotteessa vaaditaan muutoksia, joilta osin voi todeta seuraavaa:

- Minva peräänkuuluttaa lainaosuuden kasvattamista ja suoran tuen tai avustusosuuden pienentämistä. Johonkin mittaasti jakoa voidaan toki muuttaa. Mutta siirtyminen pelkästään lainamuotoon melko lailla mitätöisi koko elvytysrahoituksen pyrkimyksen. Lainarahaa on markkinoilla saatavissa, mutta esim. Italian velkaantuneisuus lähestyyneen jo tänä vuonna noin 160 prosenttia suhteessa kokonaistuotantoon. Ilman tukipakettia Italiassa on kaksi vaihtoehtoa: maata lamaan ajava ja Euroopan kahtiajakoa syventävä talouspoliittinen hevoskuuri tai iso lainanotto, joka johtaa rahoitusmarkkinoilla luottamuspulaan, Etelä-Euroopan rahoituskriisiin ja koko Euroopan syvään ja pitkään taantumaa. Merkittävä tukielementti on edellytys sille, että elvytysrahastosta on ajateltua hyötyä.
- Minva näyttää vaativan koko paketin ja tulonsiirtojen merkityksen pienentämistä. Rahaston koko ei kuitenkaan ole ongelmat huomioon ottaen ylimitoitettu, se on hyödyllinen EU-tasoinen täydennys jäsenvaltioiden elvytyspolitiikkaan.
- Toisin kuin Minva esittää, elpymisvälineen takaisinmaksuaika voisi olla jopa 30 vuotta pitempi. Perussopimus sallii määrätyn rajoituksen poikkeamisen budjetin tasapainosta. Jäsenvaltioiden budjettisuveenisuus ei ole tässä vakavasti uhattuna.
- Elpymisvälineen soisi tulla nopeasti voimaan ja myöhemmin voidaan arvioida, mikä on sen sopiva voimassaoloaika.

Elvytysrahaston kaatuminen jäsenmaiden erimielisyyksiin olisi kova isku sekä Euroopan elpymisen että EU:n aseman ja tulevaisuuden kannalta. Myönteisen ratkaisun vaihtoehto ei ole nykytilanne vaan luottamuksen kaikkoaminen rahoitusmarkkinoilla ja poliittisten ristiriitojen kärjistyminen EU:n sisällä. Suomen soisi ratkaisuhakuisesti edistävän hyvän kompromissin syntymistä. Sellaisen, joka torjuu rahoitusmarkkinoiden luottamuspulaa ja taantumaa syvenemistä sekä edistää EU:n toimintakykyä kaikille jäsenmaille tärkeissä kysymyksissä.